1852. No. 91.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DONDERDAG, 16 SEPTEMBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het 1/4 jaar *f* 1-60, buiten *Assen* vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — **NB.** Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot **6**, die voor de 4e blz. tot **10** ure 's avonds aangenomen worden.

NEDERLAND, 15 September.

Men verzekert, dat het zitting-jaar 1851-1852 der Staten-Generaal, zaturdag 18 dezer, namens den Koning, door den Minister van Binnenlandsche Zaken zal worden gesloten, terwijl, ingevolge het grondwettelijk voorschrift, op maandag 20 dezer, de vergadering der Staten-Generaal, zitting-jaar 1852-1853, door den Koning zal worden geopend. Volgens het programma der opening zal Z. M. de Koning ten 1 uur van het paleis naar de vergaderzaal afrijden, om de vergadering te openen. Z. M. zal vergezeld worden door HH. KK. HH. de Prinsen, die tegenover Hoogstdenzelven gezeten zullen zijn in eene koets met acht paarden bespannen.

— Z. M. heeft aan jhr. mr. J. T. Nedermeijer, ridder van Rosenthal, voormalig Minister van Justitie, een pensioen verleend van *f* 3678.

— De kolommen der *Staats-Courant* zijn nu gevuld met benoemingen bij het wapen der artillerie, die door ons reeds als aanstaande zijn gemeld.

— De Minister van Justitie begeeft zich voor eenige dagen naar 's Hertogenbosch.

— Bij Zr. Ms. besluit van 19 Aug. jl., is vrijstelling van briefport verleend voor de briefwisseling, welke ambtshalve, over en weder, gevoerd wordt tusschen de bataillons-kommandanten van de rustende schutterijen en de hoofden van de besturen der gemeenten, uit welker bevolking het bataillon is zamengesteld, alsmede tusschen die kommandanten en de kommandanten der kompagniën, die tot hetzelfde bataillon behooren.

— Aan de *Indépendance Belge* wordt uit 's Hage gemeld, dat de [illegible] ontslag [illegible] buitenl. [illegible] Z. M. den Koning heeft aangevraagd. Als gerucht meldt men tevens, dat de baron van [illegible] Nijevelt, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, als zijn vermoedelijken opvolger genoemd wordt.

— Uit Gouda schrijft men 11 dezer, dat de werkzaamheden aan het boren van den Artesischen put op de Markt aldaar, thans zijn gestaakt, nadat men tot 180 voeten daarmede gevorderd was.

— Den 7 dezer is bij het graven van eene sloot in de uitgedroogde gracht om den burgt te *Wedde* een ijzeren stormhoed uit de dagen der middeleeuwen te voorschijn gehaald. Hij heeft de gedaante van een langwerpigen halven bol met vaste klep. Aan den achterkant is eene strook ijzer, bij wijze van afdak voor den regen, geklonken, terwijl andere klinken misschien voor houvasten van de verloren sieraden hebben gediend.

— De kerkeraden van sommige erkende Chr. Afgesch. Gemeenten, in gemeenschap met kerkeraden van nog niet erkende Chr. Afgesch. Gemeonten, in Overijssel, hebben een adres gerigt aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, houdende bezwaren tegen het Kon. besluit van 9 Januarij 1841, bevattende nadere bepalingen, betrekkelijk de Christelijke Afgescheidenen.

— Door de dezer dagen plaats gehad hebbende benoemingen bij het wapen der artillerie is uitgemaakt, dat de rijdende artillerie zal blijven bestaan; gelijk men weet, was er in den laatsten tijd veel gesproken over derzelver vereeniging met de veld-artillerie.

— In de vorige week is in Friesland weder last gegeven tot het dooden vau 19 runderen ter zake der longziekte, totaal 5.370.

— De berigten omtrent de haringvangst luiden gunstiger. Den 11 dezer zijn 5 hoekers te Nieuwesluis aangekomon, de eene met 95 ton, de andere met 12 last, van welke men vernam, dat er meer haring over zee kwam.

— Te Vlagtwedde is dezer dagen eene arme vrouw van drie welgeschapene kinderen bevallen. *Prov. Gr. Ct.*

— In dezelfde gemeente heeft eene koe vier kalveren geworpen. *Id.*

— Men verneemt, dat er toebereidselen worden gefen aan te leggen in den loop van het jaar 1853 Rijks telegraUtrecht over Gorinchem naar 's Hertogenbosch; 2° Van Arnhem over Zwolle, Assen en Groningen, naar de Hannoversche grenzen; 3°. Van Arnhem over Nijmegen, Venlo en Maastricht, naar de Pruissische en Belgische grenzen.

— Er is tusschen de Vereenigde Staten en de Nederlanden een tractaat tot stand gekomen, waarin bepaald wordt, dat de schepen van beide natiën, voortaan op den voet van volkomene gelijkheid in elkanders havens zullen worden toegelaten.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 13 dezer, zijn de verslagen uitgebragt omtrent het wetsontwerp tot wijziging van het tarief, ten aanzien van het artikel eau des Carmes; omtrent dat tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de directe-belastingen enz. en omtrent dat, betreffende den waarborg en de belasting van gouden en zilveren werken. Achtereenvolgens zijn zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen het wets-ontwerp tot onteigening van perceelen voor een weg langs de nieuwe haven te Groningen en verschillende naturalisatie-wets-ontwerpen.

— Men is thans te Rotterdam druk bezig met het leggen der pijpen onder den grond, waardoor de draad van den electrieken telegraaf zal loopen, van het stationsgebouw tot aan het huis nevens de beurs, terwijl [illegible] door de Maas voor de stad gelegd is.

— Volgens een, onder dagteekening van 13 Augustus j.l. van Zr. Maj. consul-generaal te Rio Janeiro ontvangen berigt, deden zich aldaar geene gevallen van gele koorts meer voor en was de ziekte als geheel geweken te beschouwen.

BUITENLAND, 15 September.

FRANKRIJK. Den 14 dezer zou de President op reis gaan. Het verzoek van eenige redacteurs van dagladen, om het Hoofd van den staat op zijne reis te volgen, is van de hand gewezen. Men zegt, dat de raad van Ministers niet ingenomen is met de groote reis van Louis Napoleon, maar deze was niet van zijn eens genomen besluit af te brengen.

— Men leest in een dagblad der stad Metz het volgende: „De stads-omroeper te Thionville heeft bij trommelslag onder meer aankondigingen, ook bekend gemaakt, dat ten stadshuize petitien om een nieuw keizerschap ter onderteekening zijn voorgelegd."

— De generaal Gemeau, opperbevelhebber van het bezettingsleger te Rome, heeft eenige dagen te Parijs doorgebragt. Men wilde hieruit afleiden, dat hij dat opperbevel zou nederleggen. Die gissing blijkt echter ongegrond te zijn. De generaal gaat naar Rome terug; het doel van zijne komst te Parijs zou alleen zijn geweest, om het gouvernement zelf in te lichten omtrent den wezenlijken staat van zaken.

— Men spreekt van groote manoeuvres der nationale garde, van revues, enz. enz. Zij ontwent zich ook geheel en al van de dienst, zoo 't schijnt tot niemands verdriet.

— De Prins-President blijft 30 dagen op reis.

SPANJE. Het is voor de natie nog een raadsel, of H. M. de Koningin zich al dan niet in belangwekkende omstandigheden bevindt.

DUITSCHLAND. Uit Oostenrijksch Silesië verneemt men, dat de cholera thans de grenzen heeft overschreden en zich reeds in eenige gedeelten van Krakau met zooveel hevigheid, als bij hare eerste verschijning in 1830, heeft vertoond. Zij heeft volkomen het oorspronkelijk aziatisch karakter.

— Uit Munchen meldt men van den 10 dezer, dat de Koningin der Nederlanden aldaar in den loop dezer week uit Ischl werd verwacht.

— In Oostenrijk klaagt men zeer over de gestrengheid, waarmede de nieuwe censuur, den 1sten dezer ingevoerd, wordt toegepast.

— Van officiële zijde is bekend gemaakt, dat er sints 20 September 1851 aan inwoners van Pruissen en Nassau 3475 thlr. zijn uitbetaald, als belooning voor het ontdekken van vervaardigers en verspreiders van valsch papier-geld.

— Te Görlitz is den logementhouder uit het „Bruine Hert," het consent tot het houden van een logement ontnomen, op eene klagte van den sekretaris der Koningin van Beijeren. Die logementhouder gaf H. M. eene logies-rekening van 300 thalers, die zoo veel te hoog was, dat hem slechts 150 thalers betaald, en het overige in de armen-kas gestort werd.

— Bij besluit der ministerien van eeredienst, koophandel en nijverheid van Pruissen is bepaald, dat, om zoo veel mogelijk de gepaste viering van den Zondag te bevorderen, het houden van jaarmarkten op den Christelijken rustdag verboden is.

ENGELAND. In den nacht van 9 op 10 dezer is te Londen eene groote suiker-raffinaderij verbrand. De schade wordt berekend op p. st. 20.000; slechts eene waarde van p. st. 6000 daarvan was verzekerd.

— Men schrijft uit Londen, dat op eene der petitiën tot opheffing der toelage van rijkswege aan de school te Maynooth, een R. Catholiek zijne handteekening heeft geplaatst met de bijvoeging: „Ik teeken dit verzoekschrift ter oorzake van het tyranniek en onbehoorlijk gedrag der R. Cath. geestelijkheid bij de laatste verkiezingen."

— Volgens den *Morning Chronicle* was er te Londen een gerucht in omloop, dat er tusschen Engeland en Frankrijk een tractaat is gesloten, gegrond op de beginselen van wederzijdschen vrijen handel. Het hoogste regt op den invoer zou geen 15 pCt. mogen te boven gaan.

PORTUGAL. In Portugal begint men meer zorg aan de bevordering van handel en nijverheid te wijden. Zoo zal de regering een spoorweg, de Noorder spoor te heeten, doen aanleggen, die loopen zal van Oporto naar de grenzen van Spanje, en met een zijtak naar Lissabon.

NOORD-AMERIKA Het Engelsche dagblad *The Tablet* heeft dezer dagen een brief medegedeeld van een' zeer ijverig Priester in Noord-Amerika, welke allerdringendst de Geestelijkheid van Ierland op het hart drukt, om toch tot elken prijs de landverhuizingen van Roomsch-Katholieken naar Amerika te doen ophouden, welke sedert lang zoo veelvuldig plaats hebben, en dat wel om de zeer merkwaardige reden, dat de enorme meerderheid dezer Iersche landverhuizers, wanneer zij zich nedergezet hebben, tot het Protestantismus overgaat. „Indien gij de Katholieken niet 't huis houdt," zegt de bedoelde Priester. „zullen zij alle herwaarts overkomen en terstond na hunne aankomst Protestantsch worden."

Om zijn beweren te staven, haalt hij eenen brief aan, dien hij vóór zich heeft van den Roomsch-Katholieken Bisschop van *Charlestown* (den nu overleden Dr. England) in antwoord op de hem voorgestelde vragen, door de Centraal-Congregatie tot uitbreiding des geloofs. Volgens dien Bisschop waren in 1836 in de vijftig laatste jaren 4.000,000 Roomsch-Katholieken naar de Vereenigde Staten overgekomen, terwijl er zich reeds 1,000,000 van dat Kerkgenootschap bevonden, dus totaal 5,000,000, en hij verzekerde, dat daarvan niet meer dan 1,250,000 nog in den schoot der Kerk waren, „zoodat," zegt hij, „3,750,000 ten minste voor haar verloren zijn en thans tot de verschillende secten behooren.

— Het oproer in Mexico is nog niet gedempt.

— Uit New-York wordt van den 28 Augustus j.l. gemeld, dat in het congres eene bill is aangenomen, houdende bepalingen tot betere beveiliging van het leven der passagiers op stoombooten; de ontzettende ongelukken, die in den laatsten tijd door roekelooze inrigting of bestiering van stoombooten voorgevallen zijn, hebben zwaarder gewogen dan de in de Vereenigde Staten heerschende afkeer tegen elke beperkte vrijheid in handel en bedrijf, en tegen bemoeijingen des staats met ondernemingen van particulieren.

ASSEN, 16 September.

Ten aanzien van den uitslag van den oogst in deze Provincie over het loopende jaar kunnen wij het volgende mededeelen: De *winterogge* is door de sterke hitte gedurende het tijdperk van rijpwording niet tot volkomen wasdom geraakt, waardoor de korrel klein is gebleven, hoewel de aren over het algemeen goed waren geladen: de opbrengst was daardoor niet meer dan middelmatig doch de kwaliteit uitmuntend. Hoewel in sommige streken der Provincie de rogge dun van stroo is geweest: was echter over het algemeen de opbrengst van stroo voldoende. De *zomerrogge* heeft ook nadeel van de buitengewone hitte ondervonden; de korrel is klein gebleven, doch de kwaliteit is zeer goed; de opbrengst zoowel van het graan als van het stroo kan niet dan middelmatig worden genoemd. - Van de *zandboekweit* is de vroege bloesem veel door de hitte verslagen; de latere schijnt zich evenwel goed te hebben gezet. Uit het noorden der Provincie berigt men, dat dit graan goed schudt, doch van andere deelen van het gewest wordt medegedeeld, dat de boekweit niet meer dan eene middelmatige opbrengst oplevert; het stroo is kort en niet overvloedig. De *veenboekweit* heeft eerst mede veel van de hitte geleden; later is dezelve weder opgebloeid; de opbrengst, voor zoo ver men dit tot nog toe kan weten, kan middelmatig genaamd worden. Het stroo bleef eerst kort, doch is later nog al opgeschoten. — *Haver* is uitmuntend gewonnen, doch zeer ligt van zaad behalve op de lage streken, waar het zaad zwaarder is, hetzelve is te spoedig gerijpt; men kan het verbouw niet meer dan middelmatig noemen. De witte haver is over het algemeen beter uitgevallen als de zwarte, omdat de witte vroeger wordt gezaaid en dus den grond bij de invallende droogte beter had bezet en de plant krachtiger was. — *Garst* heeft mede door het vroeg rijp worden van den korrel niet meer dan een middelmatig gewas opgeleverd. — De *aardappelen* stonden aanvankelijk uitmuntend, totdat de sterke droogte inviel; zij hebben hierdoor zeer geleden, en hieraan is het voor een groot deel toe te schrijven, dat de knol, inzonderheid van de fijne en vroege soorten, klein is; ook de bekende ziekte heeft het hare tot het klein blijven der knol toegebragt; het loof was spoedig verdord en in de laatste dagen vooral ontdekt men, dat de knol bij vele soorten ook is aangetast. Over het algemeen valt de opbrengst niet toe en zal beneden het middelmatige zijn. — *Boomvruchten* zijn over het algemeen middelmatig; *peeren* zijn er meer dan *appelen*. - *Graslanden* en *hooi*. Van de eerste snede is er veel en voortreffelijk hooi gewonnen; de tweede snede leverde minder op. In het voorjaar en voorzomer waren de graslanden goed met gras bezet; later hebben dezelve veel van de droogte geleden, en vreesde men, dat er gebrek aan weide zoude ontstaan, maar door de tijdig ingevallene regen is de weide op de niet al te hoog gelegene landen goed bijgekomen.

— De Arr. Regtbank alhier heeft eergisteren de lieden uit Roswinkel vrijgesproken, die (zie onze nos. 86 en 88) beschuldigd werden van het graven van turf zonder consent of van meerder turf, dan waarvoor consent was verkregen, behalve J. A., arbeider te Roswinkel, die ter zake is veroordeeld tot twee boeten, eene van *f* 100.00 en eene van *f* 50 en bij onvermogen tot gevangenis van 8 dagen. — Denzelfden dag heeft de Regtbank veroordeeld M. H. A., slagter, en D. v. W., arbeider, beide te Roden, ieder wegens het slagten van een kalf, zonder voorafgegane betaling van accijns tot eene boete van *f* 10.00 en, bij onvermogen, tot gevangenisstraf van 6 dagen.

— *Uit een brief uit Rolde d. d. 11 dezer ontleenen wij het volgende:* Gisteren en heden heb ik met een man of wat zaairogge laten dorschen. Het beschot is goed te noemen, daar zij door elkander uit het hok 2¼ Ned. spint gedorscht hebben; wanneer men 2 N. spinten uit het hok van goede garven, zoo als men die hier gewoonlijk bindt, krijgt, dan noemt men het een vrij goed verbouw. Indien de korrel niet aanmerkelijk kleiner was dan het vorige jaar, dat door de buitengewone droogte en warmte veroorzaakt is en waardoor de rogge ook zoo vroeg rijp geworden is, dan zoude het een bijzonder goede oogst geweest zijn. Om te weten, of het onderscheid in de grootte van korrel tusschen de rogge van dit en van het verloopene jaar wel zoo groot was, als men zeide, heb ik oude en nieuwe rogge, beide goed schoon en droog genomen, die eenige malen in eene kleine vrouwen vingerhoed gemeten en vervolgens geteld, en heb bevonden, dat er door elkander van de nieuwe rogge 9 zegge negen korrels meer in de vingerhoed gingen dan van de oude, een vrij aanzienlijk verschil, daar de vingerhoed slechts om de en over de 80 korrels kon bevatten. De boekweit, voor zoo veel dezelve gedorscht is, valt toe. De ziekte onder de aardappelen is op verscheidene akkers in hooge mate. Ik voor mij heb het in al de jaren der aardappelziekte zoo erg niet gehad als dit jaar onder mijne vroegrijpen.

* **Beilen, 15 Sept.** Een droevig ongeluk heeft gisteren avond plaats gehad. Twee wagens, komende van *Roldermarkt*, hebben op den weg tusschen *Amen* en *Hooghalen* om het hardst gereden en zijn tegen elkander gekomen; eene daarvan is in den sloot nevens den

weg geraakt en omgevallen. Eene wed., de eigenares van den eenen wagen, heeft zich daarbij erg bezeerd, en is ten gevolge hiervan korten tijd daarna overleden.

* **Appelscha, 13 Sept.** De jaarlijksche verkooping der Boekweit van de Veenen, gelegen onder *Appelscha* en *Fochtelo*, heeft l.l. Zaturdag plaats gehad, en opgebragt eene som van *f* 3571.50. Hiervan is door ingezetenen van de *Smilde* bewerkt voor *f* 2148.25, en door Friezen voor *f* 1423.25. Eerstgenoemden moeten een vierde, laatstgenoemden een vijfde afstaan; en deze gedeelten worden jaarlijks verkocht. Dit nu over 't geheel berekend, is er voor meer dan *f* 15.600 verbouwd. Eene aanzienlijke som voorwaar, die alleen door arbeid wordt verkregen, en die nog aanmerkelijk hooger wordt, wanneer men de waarde der Boekweit aan de markt rekent, daar zij voor bovengenoemde som is verkocht staande op het veld.

— Naar men uit Hoogeveen schrijft, zijn reeds al de klapbruggen en draaivonders over het kanaal tusschen daar en Meppel gelegd, de bodems van al de sluizen afwerkt en daarenboven de sluis boven Hoogeveen geheel voltooid. Het einde van den kanaal-arbeid nadert dus daar met rassche schreden.

— Naar men verneemt, is de minnaar van de geschaakte 17 jarige schoone uit (Noordwolde), die, gelijk in ons vorig no. is vermeld, te Westerbork van haar is gescheiden en naar Assen vervoerd, bij zijne aankomst aldaar, weder op vrije voeten gesteld.

— Op de najaarsmarkt te *Norg* waren aangebragt 4127 paarden voor rijtuigen, 1216 losse paarden, 663 veulens, 1044 stuks hoornvee, 285 varkens en 1878 schapen.

* **Odoorn, 13 Sept.** Bij de opening van de stembriefjes ter verkiezing van een lid van den Raad dezer gemeente, den 10 dezer hebbende plaats gehad, heeft niemand de volstrekte meerderheid verkregen. Er zijn 18 stemmen uitgebragt; hiervan had *H. Marissen* 7 en *W. Cremers* 4, tusschen welke den 21 dezer eene herstemming zal plaats hebben. — Bij de laatste stemming heeft nog een zeer achtenswaardig grijsaaard, geboren den 11 Dec. 1763 en dus 88 jaren oud, het kiesregt uitgeoefend; hij is nog zeer kras en gezond en in het volle genot zijner [illegible].

* **15 Sept.** In 't Valtherveen zijn eenige akkers boekweit opgebrand, door dat men in de nabijheid dier akkers in andere akkers vuur had aangebragt, ten einde die bij voorraad te branden voor een volgend jaar. Door spoedige hulp is men de brand meester geworden; anders zou de schade aanzienlijk groot zijn geworden. Men leere hieruit voorzigtigheid! — In Odoorn en Valthe hebben zich eenige voorvallen opgedaan van de zoogenaamde cholerine, die bij dezen en genen in eenen zeer ergen graad voorkwamen. Tot dus ver is hieraan nog niemand overleden.

* **Roldc, 15 Sept.** Op de gisteren alhier gehou den jaarmarkt was een aanzienlijk aantal paarden, runderen, schapens en varkens aangebragt. De koeijen waren goed in prijs, maar niet zoo hoog als op Norger markt. In veulens, jonge paarden en schapen was veel handel en werden daarvoor goede prijzen besteed, ook de varkens waren goed in prijs.

Drentsche Kanaal-Maatschappij.

Door eene vriendelijke hand zijn wij in staat gesteld het volgende mede te deelen uit het verslag van het tweede boekjaar der Drentsche Kanaal-Maatschappij 1851-1852: De deelneming is vermeerderd tot een bedrag van *f* 591.000; gevolgelijk ontbreken nog 59 aandeelen aan het maximum van het maatschappelijk kapitaal ad *f* 650.000. - De werken mogten niet die spoedige uitvoering erlangen, waarop was gerekend. Eerst op den 29 November 1851 is het plan van verbetering der *Hoogeveensche Vaart*, met bijhoorende bestekken, na een onderzoek van zes maanden en twee dagen bij het Provinciaal Bestuur en de Hooge Regering, van daar terug ontvangen. Daarna was er tijd noodig voor het doen drukken der bestekken, het uitzetten en aanwijzen der perceelen voor de gegadigden. De uitbesteding heeft eerst kunnen plaats hebben op den 27 December. Deze heeft geenszins aan de verwachting voldaan. Bij de vaststelling der bestekken waren de gezamenlijke kosten derzelve door den Ingenieur der Maatschappij begroot op eene som van omstreeks *f* 300,000. Ten gevolge echter der behandeling dezer bestekken, ter erlanging der vereischte goedkeuring van het Rijks-Bestuur, zijn sommige der ontworpen werken vermeerderd en verzwaard, en de Ingenieur der Maatschappij heeft na die goedkeuring de raming der kosten, behalve de aardewerken der waterontlasting, gemeend te moeten brengen op *f* 344,000. De uitbesteding heeft evenwel doen zien, dat deze raming was onvoldoende, vermits, behalve de graafwerken der waterontlasting, het totaal der laagste inschrijvingssommen heeft bedragen *f* 434,533. Was onder deze omstandigheden een besluit omtrent de gunning der werken hoogst moeijelijk, er bleef echter geene keus. De tijd toch was door de langdurige behandeling der bestekken bij de hooge Besturen zoo ver verloopen, dat, bij niet-gunning van het werk, het om de tijdsruimte voor den aanvoer der materialen volstrekt noodig, zeker was, dat niet meer aan het contract van concessie kon worden voldaan ten aanzien van het geconcessioneerde sub Litt. A, en evenmin aan de verbindtenissen, opgelegd bij de acte van overdragt der *Hoogeveensche vaart*. Het gevolg hiervan zoude zijn, dat bij niet-gunning der werken, het Bestuur regtstreeks in verzuim zoude geweest zijn, te voldoen aan de verpligtingen in Art. 12 der concessie aan de Maatschappij opgelegd, en dus Bestuurders, volgens Art. 45 van het Wetboek van Koophanhandel, personeel verantwoordelijk zouden geweest zijn wegens nietnaleving van den last, bij Art. 12 lid 2 van de Statuten der Maatschappij gegeven. Voor de aardewerken heeft eene herbesteding plaats gehad, terwijl de uitvoering van het vijfde perceel der aardewerken, als niet dadelijk noodig, vooreerst is uitgesteld; door dit een en ander is te weeg gebragt, dat het totaal der uitbestedingssommen bedraagt *f* 360.932. Niettegenstaande deze aannemingssommen de gemaakte raming verre overtreffen, schijnen de werken geene groote voordeelen aan de aannemers te geven, hetgeen het beheer dezer zaak merkelijk verzwaart. De putten, waarin de sluizen worden aangelegd, zijn zoodanig watergevend en van onvasten bodem, dat vijf dezer putten met kettingmolens, door paarden getrokken, moeten worden droog gehouden, en door den Rijks Waterstaat en den Ingenieur der Maatschappij verzwaring der sluisvloeren en verlenging der ankers zijn noodig bevonden, hetgeen volgens de bestekken voor de Maatschappij tot vermeerdering van kosten leidt, terwijl bovendien de oude materialen van sommige bruggen en van de *Meppeler-* en *Klaasseinen-Sluizen*, op wier verwerking gerekend was, zeer zijn tegengevallen. - Bij de vaststelling van dit verslag (28 Aug.) waren de voornaamste moeijelijkheden van den sluisbouw overwonnen en bestaat er hoop, dat die werken tijdig zullen kunnen worden opgeleverd. In betrekking tot de aardewerken valt op te merken, dat daartoe zeer weinig gewone polderwerkers worden gebezigd en het werk bijna uitsluitend wordt verrigt door arbeiders, in de nabij gelegene gemeenten wonende. Het gemiddeld getal werklieden, voor het geheel der werken gebezigd, heeft in de laatste maanden circa 1300 á 1400 bedragen. - De prijzen van onteigening zijn zeer tegengevallen, vooral in de gemeente *Meppel*, zoowel in opzigt tot de grootte als de hoeveelheid van het benoodigde en de aan die aankoopen verbonden lasten en bezwarende voorwaarden. Onder de bezwaren behooren voornamelijk de wijzigingen in de middelen van waterontlasting, welke in de eerste plaats noodzakelijk waren, om de *Hoogeveensche vaart* te ontlasten van al het beekwater op dezelve afvloeijende, hetwelk in natte jaargetijden de scheepvaart dikwijls stremde. De menigvuldige peilsveranderingen bovendien, door vermindering van het getal kanaalpanden, vermeerderden die bezwaren. Het totale cijfer van onteigening, vermeerderd met de kosten van registratie en overschrijving, is daardoor gestegen tot *f* 100,918.84⁵, waarvan echter moeten worden afgetrokken circa *f* 20,000 voor overblijvende waarden en vergoedingen, door gemeenten alsnog verschuldigd, zoodat het totale cijfer van onteigening circa *f* 80,000 zal bedragen. Waren de prijzen het hoogst in de gemeente *Meppel;* tot leedwezen moet er worden bijgevoegd, dat ook na die aanzienlijke opofferingen van de Maatschappij er aldaar een geest van tegenwerking bleef bestaan, die de uitvoering bemoeijelijkt. Het toezigt over zóó vele en aanzienlijke werken is geene geringe zaak, wanneer men bedenkt, dat er negen sluizen, zestien bruggen, eenige stuwen en andere kunstwerken nagenoeg gelijktijdig in aanbouw zijn, en bovendien de aardewerken zich over eene lengte van omstreeks zes uren gaans uitstrekken. Dit vereischt een vrij aanzienlijk personeel van opzigters. Uit het hiervorenstaande volgt, dat het eerste doch moeijelijkste werk ter uitvoering in de twee eerste jaren opgelegd, hoewel met groote moeite en kosten, geacht kan worden te zijn verzekerd. *(vervolg en slot hierna).*

Ingezondene stukken.

Aan den Heer MOSCOVITER te *Assen*.

Mijn Heer!

Ter uwer geruststelling geven wij u de verzekering, dat niemand, die u van nabij kent, ooit gedacht zal hebben, dat gij de steller zoudt zijn van eenige artikelen, in de *Groniuger* en *Drentsche Couranten* van 21 Augustus ll. en later opgenomen. Uwe regt orthodoxe zienswijze, uwe echt joodsche levenswandel, en uwe onvermoeide vlijt in het geven van Godsdienstig onderwijs aan uwe schoolieren getuigen veeleer, dat gij doordrongen zijt van de waarheid, dat, zullen de Israëliten in Drenthe (of waar het ook moge wezen) in de Godsdienst vorderingen maken en op den weg der eeuwige waarheid en der gelukzaligheid worden geleid - zij alsdan niemand anders als hun herder kunnen kiezen, als zoodanig een geestelijke, die even als de Ew. Heer Hillesum, zich verheven acht boven allen laster en opruijing van zijde van degenen, die, omdat zij *geene joden* zijn, met het woord verlichting schermen, om hunne onwetendheid te verbergen; UWE. doorzigt waarborgt ons, dat gij doordrongen zijt van de waarheid, dat - zullen zich de Israël. gemeenten van Drenthe een herder kiezen, die den rijke niet om zijn vermogen acht en ontziet, die den arme niet om zijne armoede versmaadt, die niet bevreesd is, om den nietswaardige zijne pligten op eene duidelijke en onbewimpelde wijze onder het oog te brengen, - zij niemand beter kunnen kiezen dan den Ew. Heer Hillesum, wien zij als zoodanig leerden kennen, wien zij als zoodanig leerden hoogachten en beminnen. Neen, wij kunnen u niet voor den schrijver dezer Cour. art. houden, want de ondervinding zal ook u hebben geleerd, dat menig booswicht gaarne in zijne boosheid voort wil hollen en dengeen, die hem zijn kwaad onder het oog brengt, vijandelijk bejegent, belastert, veracht en soms *op den openbaren weg op een gevoeligen stoot onthaalt*, *hem*

menig scheldwoord toevoegt, en daarbij dreigt met - ZOONEN en NEVEN te hebben. Wij kunnen u voor den steller van genoemde stukken niet houden, want wij zijn met uwe manier van schrijven al te wel bekend, en (wij hopen uwe nederigheid daardoor niet te kwetsen) weten, dat zoodanig broddelwerk van u niet *kan* komen, want *die* stukken . . . voor het eerste behoeft men waarlijk geen *Docoralen* graad te hebben verkregen, evenmin als men voor het laatste een *meester* of *regtsgeleerde* behoeft te zijn, wij kunnen u niet voor den schrijver houden, want ook gij predikt den Israel. voor, dat zij den E. een rijk van *Priesters*, dat is een HEILIG volk zullen wezen.

Drentsche Israëliten.

In no. 87 van dit blad is opgenomen een artikel, ingezonden door iemand, zich noemende: *Geen Drenthenaar*, hetwelk in een later nommer, gedeeltelijk althans, door den heer *S. J. Moscoviter* is beantwoord. Het heeft mijne aandacht gewekt, dat die Heer onderscheidene punten onaangeroerd heeft gelaten, bepaaldelijk ook dat gedeelte, waarbij de hoop wordt geuit, „*dat de Israelitische Gemeenten in Drenthe zich niet aan het wankelen laten brengen door den boventoon eener gemeente, die er steeds op uit was om de plannen van hare medezusters te dwarsboomen, die wijlen den nimmer volprezen onvergetelijken opperrabbijn* HERTZVELD *door het slijk sleepte, die eenen toon voert, als of zij den Godsd. vooruitgang in pacht heeft, alwaar echter de wezenlijk belangstellende in het goede zich genoodzaakt ziet, zijne kinderen elders ter school te zenden.*" Gaarne zoude ik mij met die beantwoording belasten. Ik moet echter vooraf den schrijver verzoeken, de ONTEGENZEGGELIJKE bewijzen aan te voeren, waardoor hij zegt, dat die beschuldigingen kunnen worden gestaafd. Om het belang der zaak, en om den indruk, dien zijne stilzwijgendheid moet te weeg brengen, mag ik verwachten, dat aan die uitnoodiging wel zal worden gevolg gegeven.

ASSEN. *J. Cohen.*

ADVERTENTIEN.

Heden overleed aan eene ongesteldheid van slechts weinige dagen, onze geliefde Moeder en behuwd moeder JOHANNA JOSINA MARIA PRINS, Weduwe van den Heer H. SCHUTSTAL, in den ouderdom van ruim 63 jaren, ten huize van hare zuster Mejufvrouw de Weduwe A. DASSEN.

MEPPEL, den 12 September 1852.

H. C. SCHUTSTAL.
uit aller naam

Eenige kennisgeving.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen brengen ter kennis der gadingmakenden, dat op WOENSDAG den 22 September e.k. des avonds te zes ure in het GEMEENTEHUIS bij inschrijving en opbod zal worden aanbesteed de leverantie van **Zeven nieuwe Lantaarnen** tot de Stadsverlichting, met de daartoe benoodigde **palen, touwen** enz.: voorts van het **verplaatsen** enz. van eenige der bestaanden, waarvan de *VOORWAARDEN* ter GEMEENTELIJKE SECRETARIE ter lezing zullen voorliggen van af den 16 dezer maand tot aan het tijdstip der aanbesteding.

Assen den 13 Septbr. 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
H. J. OOSTING.
Van wege Dezelve,
KIJMMELL.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen brengen ter kennis der gadingmakenden, dat op WOENSDAG den 22 September e.k., des avonds te zeven ure, in het GEMEENTEHUIS bij inschrijving en opbod zal worden aanbesteed:

1°. Het BEGRINDEN ENZ. van een gedeelte lang 200 Ned. ellen *van den weg aan de Noordzijde der Drentsche Hoofdvaart van af den Witterklapbrug af naar de zijde der Molenskolksbrug* en *van den Stegeweg* ter lengte van 100 Ned. ellen gelijk mede van het voetpad tusschen den Stegeweg en de Kerk der Roomsch Katholijke Gemeente.

2°. Van het leggen van SCHEPGOTEN en GRINDPADEN ter wederzijden van een gedeelte van den Rolderweg.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen ter Secretarie ter inzage voorliggen van af 16 dezer Maand tot aan het tijdstip der Aanbesteding toe.

ASSEN den 13 September 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.
H. J. OOSTING.
Van wege Dezelve,
KIJMMELL.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Odoorn* brengen ter algemeene kennis, dat de Herfstmarkt dit jaar invalt op DONDERDAG den 23 September e.k.

ODOORN den 11 September 1852.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
De Burgemeester.
S. HELLINGA TONCKENS.
de Wethouder,
R. NIJENHUIS.

Door de ZWOLSCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ zal eene **Diligence-dienst**, van *GRONINGEN* over *ASSEN* en *MEPPEL* naar *ZWARTSLUIS*, corresponderende van *ASSEN* per Diligence op *VEENDAM*, *in directe verbinding met de Stoombooten dier Maatschappij*, worden geopend van *GRONINGEN*, den 16 Augustus, en van *ZWARTSLUIS* den 15 dezer.

Dagelijks vertrek uit *GRONINGEN* (behalve DINGSDAG'S) s'avonds **Elf** uur **30** minuten.

Dagelijks vertrek uit *ZWARTSLUIS*, (behalve WOENSDAG'S) vijftien minuten na aankomst der Stoombooten, (circa **6** uur).

Door de Stoombooten der Maatschappij, die dagelijks (uitgezonderd des WOENSDAG'S) varen van *AMSTERDAM*, 's morgens **Elf** uur, en van *ZWOLLE*, 's morgens **Zeven** uur, wordt door middel der *directe* aansluiting dezer Diligence-dienst, de goedkoope, korte en snelle gelegenheid geopend, om zonder eenig oponthoud, uit [illegible] doortereizen naar *AMSTERDAM*, en van dáár reeds met [illegible]ste treinen de reis te vervolgen, 't welk *met geene andere* Diligence-onderneming kan geschieden.

De Vracht per persoon op doorloopend kaartje is:

	GR. KAJ.	VOOR. KAJ.
Van *GRONINGEN* tot *AMSTERDAM*, of omgekeerd	**f 8**	**f 6.**
Van *ASSEN* tot *AMSTERDAM*, of omgekeerd	„ **7.05**	„ **5.30**
Van *MEPPEL* tot *AMSTERDAM* of omgekeerd	„ **4.60**	„ **3.10**

DE KANTOREN DER ONDERNEMING ZIJN GEVESTIGD:
Te *GRONINGEN* bij J. C. G. FRIGGE in de Nieuwe Munster.
„ *ASSEN* „ W. SOMER.
„ *MEPPEL* „ B. [illegible]DE in de Weem.
„ *ZWARTSLUIS* „ Mejufvrouwen SOMER.
„ *AMSTERDAM* „ den agent V. SCHAEPMAN.
en bij de Kapt. op de STOOMBOOTEN zelve.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 14 September.

Tarwe iets flaauwer. Rogge in een doen. Boekweit en Gerst, door levendige vraag van verbruikers en ter versending 10 cent duurder betaald. Haver in alle soorten 5 cent lager. Boonen goed gevraagd en prijshoudend. Koolzaad en Olie nagenoeg als voren.

STEENWIJK, 13 Sept. Rogge *f* 6.10 à *f* 6.90. Boter 1/8 vat *f* 13,75.

OLDEMARKT, 11 Sept. Boter 1/8 v. *f* 15,00 à *f* 15.50.

COEVORDEN, 13 Sept. Rogge *f* 6.25. Boekweit *f* 6,25. Boter Ned. pd. 55 c. Zetting de 6 Ned. pd. roggenbrood *f* 51 cts.

HOOGEVEEN, 14 Sept. Rogge *f* 6.47^5. Boekweit *f* 5.65. Haver *f* 2.75. Boter Ned. pd. 60 cent. Zetting de 6 Ned. pd. roggenbrood 50 cts.

Staats-Loterij.

Tweede Klasse. - 1e lijst. No. 2484 *f* 20,000; no. 14970 *f* 5000; no. 925 *f* 1250; nos. 2165, 4225 en 3067 ieder *f* 1000; nos. 11855, 17145 en 14421 ieder *f* 400; nos. 3170, 8705 en 10325 ieder *f* 20[illegible]

AMSTERDAM, 11 Sept. Werk. Sch. 2½ pct. 63¾ à —; dito 3 pct. 77¾ à —; dito 4 pct. 96⅝ à 96¾. —

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA Assen.